

VINNUMÁLARÁÐIÐ

Løgtingið.

Tórshavn, tann
Vmr. J.Nr.: 15/00003
Viðgjørt BD/JáJ

Løgtingsmál nr. /2014: Uppskot til løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um ferðslu (ferðslulógin)

Uppskot

til

løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um ferðslu (ferðslulógin) (ábyrgdargrundarlag og gjöld)

Í løgtingslógarkunngerð nr. 14 frá 2. mars 1988 um ferðslu, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 72 frá 19. mai 2014, verða gjørdar hesar broytingar.

7) Yvirskriftin yvir § 54 verður orðað soleiðis:

“Ábyrgdargrundarlagið o.a.”

§ 1

1) Í § 29, stk. 2, verður í 1. pkt. “Prutl” broytt til: “Lítið prutl”.

2) Í § 29, stk. 2, verður í 3. pkt. “prutl” broytt til: “lítið prutl”.

3) Í § 29, stk. 3, verður “prutl” broytt til: “lítið prutl”.

4) Í § 31 a, stk. 1, verður í 3. pkt. “prutl” broytt til: “lítið prutl”.

5) Í § 31 c, stk. 2, verður “prutl” broytt til: “lítið prutl”.

6) Yvirskriftin til kapittul VI verður orðað soleiðis:

“Kapittul VI Endurgjald og trygging”

8) §§ 54-57 a verða orðaðir soleiðis:

“§ 54. Tann, sum hevur ábyrgd fyri einum motordrivnum akfari, skal endurgjalda skaðar, sum akfarið veldir við ferðsluóhappi ella spreinging ella eldi, sum stavar frá brennievnisskipanini í akfarinum.

Stk. 2. Endurgjaldið fyri skaða á persón ella mistan uppihaldara kann lækka ella fella burtur, um hin skaddi ella hin deyði tilætlað hevur virkað við til skaðan. Endurgjaldið kann harafturat lækka og í serligum føri fella burtur, um hin skaddi ella hin deyði av grovum ósketni hevur virkað við til skaðan.

Stk. 3. Endurgjaldið fyri skaða á lutir kann lækka ella fella burtur, um hin skaddi tilætlað ella av ósketni hevur virkað við til skaðan.

§ 54 a. Um so er, at motordrivið akfar veldir skaða á annan hátt enn nevnt í § 54, stk. 1, skal tann, ið hevur ábyrgd fyri akfarinum,

rinda endurgjald eftir vanligu reglunum í lóggávuni.

§ 54 b. Skaði á persón ella missur av uppihaldara, sum er orsakað av samanbresti millum motordrivin akfør, verður endurgoldin eftir reglunum í § 54, stk. 1 og 2.

Stk. 2. Um skaði hendir á lutir, orsakað av samanbresti millum motordrivin akfør, verður tað, grundað á veruligu umstøðurnar í málinum, tikin avgerð um og hvussu stór upphædd, ið eigur at verða endurgoldin.

§ 54 c. Endurgjaldsábyrgdin eftir §§ 54-54 b, áliggur eiganum ella nýttaranum, sum nýttir akfarið ella letur tað nýta.

Stk. 2. Førarin kemur undir endurgjaldsskyldu eftir vanligu reglunum í lóggávuni.

Tryggingarskylda

§ 55. Endurgjaldskrøv fyri skaðar, ið motordrivin akfør hava verið orsök til, skulu vera fevnd av eini trygging í einum ábyrgdartryggingarfelag, ið hevur loyvi frá Tryggingareftirlitinum at reka tryggingarvirksemi.

Stk. 2. Øll tryggingarfeløg, ið tekna ábyrgdartrygging fyri motordrivin akfør her á landi, skulu vera limir í Dansk Forening for International Motorkøretøjsforsikring (DFIM).

Stk. 3. Treytir um gjald fyri áhaldandi veitingar til DFIM, verða ásettar av danska løgmálaráðharranum.

Stk. 4. Øll tryggingarfeløg, ið ynskja at tekna ábyrgdartryggingar fyri skrásetingarskyldug motordrivin akfør her á landi, skulu harumframt boða Akstovuni frá hesum.

Stk. 5. Tryggingin skal endurgjalda fyri persónskaða ella miss av uppihaldara upp til 114 mió. kr. og skaða á lutir upp til 23 mió. kr., fyri skaða av hvørjum einstøkum skaðatilburði.

Stk. 6. Tær í stk. 5 nevndu upphæddir verða javnaðar hvønn 1. januar við 2 %. Tær upphæddir, sum árliga koma fram, verða órunaðar nýttar sum grundarlag fyri javning av upphæddini næsta ár. Árligu

upphæddirnar verða runaðar við eini krónuupphædd, sum kann býtast næst við 1 mió. kr. Landsstýrismaðurin kann árliga, hvørjar javningar skulu vera framdar.
Stk. 4. Landsstýrismaðurin kann áseta reglur um, í hvønn mun tryggingin skal bóta skaðar, ið framdir eru uttanlands.

§ 55 a. Fyri motordrivin akfør, ið skulu skrásetast ella góðkennast, áliggur tryggingarskyldan eiganum ella tí persóni (nýttaranum), sum hevur varandi ræði á akfarinum.

Stk. 2. Fyri onnur motordrivin akfør áliggur tryggingarskyldan tí, ið nýttir akfarið ella letur tað nýta á vegi.

§ 55 b. Landsstýrismaðurin ásetir treytir um innangongd av tryggingarskylduni, undir hesum um skyldur hjá tryggingarfeløgum at luttaka í sínámillum skipan um ábyrging í førum, har ábyrgdartryggingarfelag ikki lýkur sína falnu endurgjaldsskyldu í samsvari við tær lógaráløgdu ábyrgdartryggingar, sum felagið hevur sett seg fyri, og um skylduna hjá tryggingarfeløgum at veita vátanir fyri endurgjaldskrøvum, ið viðvíkja einum tryggjaðum akfari, ella um, at slík krøv ikki eru framsett.

Stk. 2. Tryggingargjöld fyri tryggingini kunnu heintast inn við panting. Er trygging teknað fyri eina størri upphædd, enn eftir § 55, stk. 2, er sama áseting galdandi fyri alt tryggingargjaldið.

Ábyrging og aftursókn hjá tryggingarfelagi

§ 55 c. Tryggingarfelagið ábyrgist beinleiðis tí skadda, fyri endurgjald eftir § 55, stk. 1.

Stk. 2. Ein semja millum tryggingarfelagið og tryggingartakara um, at felagið skal hava aftursókn móti tí, ið eftir § 54 c hevur ábyrgdina av skaðanum, tá tryggingartilburðurin er elvdur av ósketni av tí, sum hevur ábyrgdina, hevur bert rættarvirknað, um tryggingartilburðurin er elvdur av ósketni, ið kann eyðmerkjast sum stórt fyrilitsloysi.

Sjálvtryggjað akfør

§ 55 d. Motordrivin akfær, ið eru ogn hjá ríkismyndugleikum, eru undantikin tryggingarskyldu sbt. § 55.

Stk. 2. Landsstýrismaðurin kann áseta samsvarandi reglur viðvíkjandi motordrivnum akførum, ið hoyra til fremmand lond ella altjóða felagsskapir.

Stk. 3. Er eitt akfar ikki tryggjað eftir stk. 1 og 2, ábyrgist viðkomandi land, ið eigur akfarið, fyri endurgjaldi í sama mun sum eitt tryggingarfelag, ið hevur sett seg fyri ábyrgdartrygging eftir § 55.

Málsviðgerð

§ 56. Verður søk reist móti tryggingarfelag av einum, sum komin er fyri skaða, skal felagið boða øllum, sum ábyrgd hava eftir § 54 c, til hvønn rættarfund við freist eftir § 175 í rættargangslógini, sum galdandi er fyri vitnir í borgarligum málum. Tilsøgnin skal siga frá reglunum í stk. 2.

Stk. 2. Tann, sum fær tilsøgn eftir stk. 1, kann gerast partur í málinum við at siga frá til rættarbókina. Ger hann ikki tað, er avgerðin í endurgjaldsspurninginum við dómi ella semju bindandi fyri hann.

§ 56 a. Um so er, at ákærumál verður tikið upp fyri skaðavoldandi lógarbrot, sum eftir ásetingunum í hesum kapitli kann hava við sær endurgjaldsábyrgd, skal tað gevast tí ella teimum, sum vóru fyri skaða, høvi at krevja endurgjald. Um so er, at semja ikki fæst í lag um endurgjald, skal úrskurður gerast um endurgjaldskravið undir sakini, hóast ákærði ikki kemur undir revsing.

Stk. 2. Í serstøkum førum, tá ið endurgjaldskravið ræður um skaða á lutir, sum er heldur fløkjasligt, kann rætturin sýta at taka upp kravið undir revismálinum, eftir at semingsroynd er dottin niðurfyri.

§ 56 b. Dómur um endurgjaldsspurningin kann gerast undan ella eftir avgerð í spurninginum um revsing.

Stk. 2. Tryggingarfelagið, sum tikið hevur við ábyrgdartrygging fyri motorakfarið, ið ákærði nýtti, ella tann, ið eftir § 55 d, stk. 3, ábyrgist fyri skaðan, ið hendur er, verður, hvat endurgjaldsspurninginum viðvíkur,

roknaður sum partur í málinum og skal hava tilsøgn til hvønn rættarfund við freist eftir § 175 í rættargangslógini, sum er galdandi fyri vitnir í revsimálum.

Stk. 3. Koma eftir § 54 c onnur enn ákærði undir endurgjaldsábyrgd, skulu eisini hesi hava tilsøgn um hvønn rættarfund við tí í stk. 2 nevndu freist. Reglurnar í § 56, stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, verða nýttar samsvarandi.

Stk. 4. Tá ið endurgjaldsspurningurin kemur til avgerðar í málinum, kann rætturin eftir reglunum í kapitli 30 í rættargangslógini, áleggja sakarkostnað.

§ 56 c. Hevur endurgjaldsspurningurin fingið avgerð í revsimáli, sum verður skotið inn fyri hægri rætt, skal ein og hvør, ið hevur verið partur í endurgjaldsspurninginum í málinum, eisini roknast sum partur í málinum, um so er, at endurgjaldsspurningurin verður skotin inn fyri hægri rætt.

Stk. 2. Ein og hvør, sum partur hevur verið í endurgjaldsspurninginum, eigur høvi eftir regluni í § 996 í rættargangslógini, at skjóta inn mál eftir mannagongdini í borgarligum rættargangi.

Stk. 3. Í spurningi at skjóta inn mál er dómur, sum sagdur er í revsi- ella endurgjaldsspurninginum, at skilja sum egin dómur.

Stk. 4. Rættargangslógin § 995, stk. 4, kemur ikki í nýtslu í málum, ið nevnd eru í § 56 a.

§ 56 d. Er spurningurin um revsing fyri eitt skaðavoldandi lógarbrot, ið kann føra við sær endurgjaldsábyrgd samsvarandi ásetingunum í hesum kapitli, avgjørt við fráboðan uttan rættarsókn, skal lögreglan eftir umbøn frá tí, sum fyri skaða hevur verið, leggja málið fyri rættin, har ákæra annars vildi verið sett fram.

Endurgjaldsspurningurin verður eftir hetta viðgjørdur sum um, at ákæra í málinum varð sett fram. § 56 a, stk. 2, § 56 b, stk. 2-4, og § 56 c, stk. 2 og 4 verða nýttar samsvarandi. Lögreglan skal upplýsa tey, sum fyri skaða hava verið, um teirra rætt at krevja endurgjaldsspurningin lagdan fyri rættin.

Ábyrgd eftir lóg um flutningssáttmálar í sambandi við altjóða flutning eftir vegi

§ 57. Ásetingarnar í hesum kapitli verða ikki nýttar í sambandi við ábyrgdina hjá flutningsførara, um henda er fevnd av lóg um flutningssáttmálar í sambandi við altjóða flutning eftir vegi.”

9) § 64 k verður orðað soleiðis:

“§ 64 k. Í hesum førum verður goldið soleiðis:

- 1) Fyri útgávu av koyrikorti til hesar koyrikortbólkar, verður goldið 250 kr.:
 - a) Bólkur A1 – lítil motorsúkkla, bólkur A2 – miðalstór motorsúkkla og bólkur A – stór motorsúkkla.
 - b) Bólkur AM – lítið og stórt prutl til persónar, sum hava fylt 18 ár.
 - c) Bólkur B – vanligur persónbilur.
 - d) Bólkur C – stórir lastbilur og bólkur C1 – lítil lastbilur.
 - e) Bólkur D – stórir bussur og bólkur D1 – lítil bussur.
 - f) Bólkur B+E – stórt viðfestiakfar til vanligan bil, bólkur C+E – stórt viðfestiakfar til stóran lastbil, bólkur C1+E – stórt viðfestiakfar til lítlan lastbil, bólkur D+E stórt viðfestiakfar til stóran buss og bólkur D1+E – stórt viðfestiakfar til lítlan buss, og
 - g) bólkur T/M – traktorur og motoramboð.
- 2) Fyri útgávu av koyrikorti til lítið og stórt prutl, bólkur AM, fyri persónar undir 18 ár: 150 kr.
- 3) Fyri útgávu av endurriti og endurnýggjan av koyrikorti: kr. 250.
- 4) Fyri útgávu og endurnýggjan av koyrikorti við koyrilæragóðkenning: kr. 250.
- 5) Fyri útgávu og endurnýggjan av koyrikorti til vinnuligan fólkaflutning til bólkar B og D: kr. 250.
- 6) fyri útgávu av fyribils bráðfeingiskoyrikorti til koyring í útlandinum: kr. 250.

- 7) Fyri endurnýggjan av koyrikorti hjá umsøkjarum, sum hava fylt 70 ár: kr. 150.
 - 8) Fyri endurnýggjan av koyrikorti, ið er tíðaravmarkað vegna heilsulig viðurskifti: kr. 150.
 - 9) Fyri at endurnýggja koyrikort, ið er tíðaravmarkað vegna vantandi skeið í myrkakoyring, verður onki goldið.
 - 10) Fyri altjóða koyrikort: kr. 150.
 - 11) Fyri ferðafólkakoyrikort: 250.
- Stk. 2. Verða fleiri enn ein koyrikortbólkur útgivnir ella endurnýggjaðir samstundis sbt. stk. 1, verður bert eitt gjald goldið.”

Gildiskomuásetingar

§ 2

Stk. 1. Henda lögtingslóg kemur í gildi 1. juli 2015 og hevur virknað fyri skaðar, sum henda, eftir at lógin kom í gildi.

Stk. 2. Tó kemur § 1, nr. 9 í gildi 1. august 2015.

Stk. 3. Landsstýrismaðurin ásetir í kunngerð, nær § 1, nr. 1-5 koma í gildi.

Skiftisreglur

§ 3

Stk. 1. Ábyrgdartryggingar, ið eru teknaðar áðrenn lógin kom í gildi, og sum ikki lúka treytirnar í § 55, verða broyttar samsvarandi ásetingunum í hesari. Eldri tryggingarskjøl tørva ikki átekning hesum viðvíkjandi.

Stk. 2. Tryggingarfeløg, ið hava teknað ábyrgdartryggingar fyri motordrivin akfør, kunnu hækka tryggingargjaldið, uttan at taka hædd fyri ta í tryggingaravtaluni ásettu fráboðan, tá hetta bert er við støði í broyttu treytunum av tí sum er fevnt av tryggingini, sum er ein avleiðing av reglunum í hesi lóg um endurgjald og trygging fyri skaðar, framdir av motordrivnum akførum.

Kap. 1. Almennar viðmerkingar

1. Orsök til, at lógaruppskotið verður gjørt

Hóast broytingar vórðu framdar í ferðslulógini í seinastu tingsetu sambært løgtingsmáli nr. 93/2013 og sum fevndi um dagføring av ferðslulógini og koyrikortkunngerðini, so kravur ferðslulógin fleiri dagføringar, sum ikki komu við í seinastu broyting.

Ein partur í ferðslulógini sum hevur verið órørdur líka síðan fyrstu lógina, er kapittul VI um skaðabøtur og ábyrgdartrygging. Samanbórið við grannalond okkara, so er føroyska ferðslulógin eftirbátur á nevnda øki. Stórir tørvur er á at fáa henda partin á sama støði, sum í grannalondunum. Fyri tryggingarfeløg og tryggingartakarar hevur tað stóran týðning, at lógin verður dagførd á hesum øki.

Høvuðsinnihaldið í lógaruppskotinum

Við atliti til samanhóping (akkumulatióin) er veitingin fyri ábyrgdartrygging í sambandi við persónskaða, og við skaða á lutir, við hesum uppskoti hækkaður munandi. Somuleiðis er broyting framd viðvíkjandi tí sokallaða ábyrgdargrundarlagnum, og skipar uppskotið, hvussu akfarið ábyrgdast í sambandi við ferðsluóhapp ella spreinging ella eld, sum stavar frá brennievnisskipanini, sum akfarið veldir við ferðsluóhappi.

Hetta uppskot er grundað á donsku ásetingarnar um endurgjald, trygging og ábyrgdargrundarlag.

Um samanhóping (akkumulatióin) av ferðsluóhappum, eru upphæddirnar eftir verandi lóggávu fyri persónskaða kr. 50 mill. og fyri tingskaða kr. 10 mill. Hetta merkir, at um ein samanhóping av ferðsluóhappum og allir persónskaðarnir fara upp um kr. 50 mill, so er mesta veitingin eftir verandi lóg kr. 50 mill.

Hugsast kann, at um ein bussur, fyltur við t.d. yngri fólki, ella fólki í vinnuførum aldri, verða álvarsliga skadd ella lata lív og sum eru uppihaldarar, so kann samanhópaða upphæddin fara upp um kr. 50 mill.

Eftir ásetingini í uppskotinum § 55, stk. 2, skal samanhópaða upphæddin fyri persónskaðar hækka frá kr. 50 mill. til kr. 114 mill. og samanhópaða upphæddin fyri skaða á lutir hækka frá kr. 10 mill til kr. 23 mill.

Upprunaliga var samanhópaða upphæddin eftir donsku lógini sum verandi upphædd í føroysku lógini, men orsakað av, at danska upphæddin árliga er javnað eftir einum frymli, er henda vaksin til nevndu upphæddir.

Á sama hátt kemur hetta uppskot at hava ein frymil at javna upphæddirnar árliga, og verður føroyska lógin tá á sama støði, sum í Danmark.

Um ábyrgdargrundarløg kann nevast, at hesi býtast upp í:

- 1) Vanligt culpa
- 2) Præsumtiónsábyrgd
- 3) Objektiva ábyrgd

Viðv. nr. 1 so er orðið culpa latínskt og merkir skuld. Fylgjan av, at ábyrgdargrundarlagið er culpa (skuld) er, at tað er tann skaddi, sum skal prógva skuld hjá skaðavoldara.

Viðv. nr. 2 so broytist próvskyldan eftir culpa, til culpa við øvugtari próvskyldu. Her er tað skaðavoldarin sum skal prógva skuld hjá skadda. Úrslitið eftir hesum grundarlagi kann ofta føra til, at tað fer fram eitt býti, hvussu skuldin verður áløgd.

Viðv. nr. 3 verður próvskyldan herd, við tað, at hvørki nr. 1 ella nr. 2 kunnu nýtast, men at skaðavoldari altíð – um ikki serligar umstøður fyriliggja – hevur próvskylduna, sum tí ikki verður nýtt, tí skaðavoldarin hevur “skuld uttan skuld”.

Høvuðspartarnir í hesum broytingaruppskoti eru í fyrsta lagi, at galdandi præsumptionsábyrgd (culpa við øvugtari próvskyldu) verður broytt til eina veruliga objektiva ábyrgd.

Í øðrum lagi verða innsettar týðandi øðrvísi metingar um viðvirkan til skaðan hjá skadda, júst í sambandi við persónskaða.

Endaliga viðførir broytingarlógin munandi hækking av tryggingarupphæddunum fyri lógarkravdu ábyrgdartryggingini.

Niðanfyrir undir serligum viðmerkingum er greinað fyri tær ymsu ásetingarnar.

2.Uppskotið umfatar eisini gjøld fyri útgávu av koyrikorti

Sambært galdandi § 64 k, eru ásett gjøld fyri umbýti, endurrit og endurnýggjan av koyrikortum. Gjøldini fyri útgávu av koyrikortum hava higartil verið partur av gjøldunum fyri koyriroyndir í § 64 i. Fíggarliga hevur tað higartil borið til at lata útgávu av koyrikortinum vera partur av gjaldinum fyri koyriroyndina við tað, at Akstovan sjálv hevur framleitt plastkoyrikortini innanhýsis við serligum termoprintarum.

Trygdarfilmur verður brendur niður á bæði framsíðu og baksíðu á koyrikortinum, fyri at fyrirbyggja falsan av koyrikortinum.

Henda tøkni er tíverri ikki longur nóg trygg móti falsan og tí hava øll lond í ES síðan 19. januar 2013, í tráð við triðju koyrikortfyriskipan hjá ES (2006/126/EF), framleitt síni koyrikort plastkoyrikort við laserprenttøkni, har allar upplýsingar um persónin, koyrirættindi og myndin eru lasergraverað inn í miðjuna á koyrikortinum.

Harafturat eru fleiri optiskir trygdarlutir framleiddir í koyrikortið, sum gera, at tað ikki ber til at falsa koyrikortið longur. Við hesi tøkni ber ikki til longur at framleiða koyrikortið í Føroyum.

Í samstarvi við eina føroyska lýsingarstovu, hevur Akstovan funnið fram til ein franskan veitara av koyrikortum, sum eisini framleiðir donsku koyrikortini og pass til fleiri lond í Europa.

Í mun til kostprísin á verandi koyrikortum, sum liggur um kr. 50 fyri hvørt koyrikort, kemur kostprísurin á lasergraveraðu koyrikortunum at vera um 200 kr. fyri hvørt koyrikort.

Orsøkin til prísmunin er samansetta prenttøknin og lutfalsliga lítla árliga nøgdin av framleiddum koyrikortum.

Skal føroyska koyrikortið framhaldandi varðveita sína altjóða viðurkenning, verður mett neyðugt, at føroyska koyrikortið lýkur treytirnar um trygd í triðju koyrikortfyriskipanini hjá ES.

Tí verður skotið upp, at útvegaðir verða fíggarligir møguleikar at framleiða og útvega føroyskum borgarum eitt koyrikort, sum lýkur øll altjóða krøv.

3) Ummæli

Kap. 2. Avleiðingar av uppskotinum

1. Fíggarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Ábyrgdargrundarlag og skaðabøtur

Fyri land og kommunu kunnu ikki roknast við fíggarligum avleiðingum, meira enn øktum kostnaði fyri møguligt hækkað tryggingargjald fyri ábyrgdartryggingar.

Gjöld fyri koyrikort

Sum er, verða umleið 3.000 koyrikort árliga útgivin og endurnýggjað. Umleið 1.800 av hesum koyrikortum eru nýútgávur, víðkan til aðrar koyrikortbólkar og endurrit fyri burturmist koyrikort. Við einum eindarprísi á 250 kr., gevur hetta eina meirinntøku á 450.000 kr. Umleið 1.200 koyrikort eru endurnýggjanir av heilsuligum ávum ella hjá umsøkjarum, sum hava fylt 70 ár og koyrikort til prutl. Við einum eindarprísi á 150 kr., gevur hetta eina meirinntøku upp á 180.000 kr.

Samlaða árliga meirinntøkan fyri 3.000 koyrikort er mett til 630.000 kr. (450.000 + 180.000), meðan árliga meirútreiðslan fyri 3.000 koyrikort á kr. 200 er 600.000 kr. Sostatt er talan um útreiðsluneutralitet fyri landskassan.

2. Umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Roknast kann ikki við umsitingarligum avleiðingum fyri land og kommunur.

Fyri gjöld fyri koyrikort verður ikki roknað við umsitingarligum avleiðingum

3. Fíggarligar avleiðingar fyri vinnuna

Fyri vinnuna kann roknast við fíggarligum avleiðingum, og við tí nakað meira øktum kostnaði, orsakað av hópupphæddunum (akkumulatióin), men talan verður um hóvligar hækkingar av tryggingargjöldunum, tí hópupphæddirnar ikki eru grundarlag fyri munandi hækkingum.

4. Umhvørvisligar avleiðingar

Uppskotið hevur ongar umhvørvisligar avleiðingar.

5. Fíggarligar umsitingarligar og umhvørvisligar avleiðingar fyri serstøk øki í landinum

Uppskotið hevur ongar umsitingarligar og umhvørvisligar avleiðingar fyri serstøk øki í landinum.

6. Sosialar avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir

Uppskotið kann hava fíggarligar avleiðingar fyri einstaklingar, samfelagsbólkar ella felagsskapir.

7. Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur

Uppskotið hefur ongar avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur, tí slíkar avtalur eru skipaðar og hava verið nýttar í fleiri ár.

	Fyri landið /landsmyndugleikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss/øki í landinum	Fyri ávísar samfelagsbólkar /felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggjarligar /búskaparligar avleiðingar	Ja	Ja	Nei	ja	Ja
Umsitingarligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Umhvørvisligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða reglur og avtalur	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar				Nei	

Kap. 3 Serligar viðmerkingar

Til nr. 1 – 5

Broytingarnar skuldu verið framdar í løgtingsmáli nr. 93/2013, sum varð samtykt við løgtingslóg nr. 72 frá 19. mai 2014 og viðvíkja ásetingum um, hvussu lítið prutl skal bera seg at í ferðsluni.

Til nr. 6 og 7, yvirskriftir

Broytingin er redaktionell.

Til nr. 8, § 54, stk. 1

Uppskotna broytingin í § 54, stk. 1 førir við sær eina objektiva endurgjaldsskyldu bæði fyri skaða á persónar, herundir miss av uppihaldara, og fyri skaða á lutir, tá skaðin er framdur á triðjamann, t.e. gangandi, súkkclarar, ferðafólk og onnur, ið ikki eru eigari, nýtari ella førari av akfarinum, ella lutir hjá triðjamanni.

Tað áliggur eiganum ella nýttaranum av einum motordrivnum akfari ein objektiv endurgjaldsskylda fyri skaðar á førara og hansara lutir, um so er, at skaðin er ein avleiðing av breki í akfarinum.

Objektiva endurgjaldsábyrgdin, skal sambært uppskotinum, áliggja tí eigara ella nýtara, ið nýtir eitt motordrivið akfar ella letur tað nýta, sbt. § 54 c, stk. 1. Fyri teir eigarar ella nýttarar av

motordrivnum akföllum, hvørs tryggingarviðurskipti eru í lagi, vil herðingin av ábyrgdargrundarlagnum, sum fylgja av tí um somu tíð hækkaða dekninginum, sbt. uppskotinum, ikki fáa nakran fíggarligan týðning í teim veruligu førinum. Víst verður til viðmerkingarnar niðanfyri til § 55 c.

Herða ábyrgdargrundarlagið skal nú, eins og áður, bert verða nýtt, tá tað snýr seg um skaðar, ið veldir eru av motordrivnum akföllum, t.e. motorakfør, herundir prutl, traktorar, motoramboð og lendisakfør, sbt. ferðslulógini § 2.

Tað er ein fyritleyrt fyri nýtsluna av tí serliga ábyrgdargrundarlagnum, at talan er um eitt ferðsluóhapp ella skaðar, veldir av spreinging ella eldi, sum stava frá brennievnisskipanini í akfarinum.

Við uppskotnu broytingini, er tað ikki ætlanin við málsligu orðingunum at broyta nakað viðvíkjandi avmarkingini av teimum førum av skaða, sum t.d. ferðsluóhapp, ið eru fevnd av ásetingini. Higartil galdandi dómsvenja, hvat viðvíkur nýtsluøkinum av “præsumptiónsábyrgdini” vil sostatt framvegis hava týðning viðvíkjandi skaðum, sum eru veldir av ákoyring, samanbrest, bólting og øðrum ferðsluóhappum.

Um so er, at tað í akfarinum eru tilgjørdar aðrar brennievnisskipanir enn tann, ið nýtt verður í sambandi við koyring, men sum t.d. verður nýtt til hita í akfarinum, so er henda eisini fevnd av ásetingini.

Skaðar, orsakaðir av eldi ella spreinging í góðsi, sum verður flutt, eru harafturímóti ikki fevndir av ásetingini, uttan so at tey henda í sambandi við eitt ferðsluóhapp, men eru í staðin fevnd av § 54 a, t.v.s. eftir vanligu reglunum í lóggávuni - culpa.

Hvat viðvíkur skaðum, sum koma orsakað av, at ein hestur gerst skjarrligur, er tað sambært uppskotinum ikki ein objektiv ábyrgd fyri tann eigara ella førara, ið hevur ábyrgd av akfarinum. Um ein samanbrestur hendir millum motordrivna akfarið og hestin, vil tað tó vera objektiv ábyrgd fyri skaðar, ið akfarið veldir.

Objektiva endurgjaldsskyldan fyri ferðsluóhapp, verður sbt. ferðslulógini § 1, bert nýtt á vegi, ið verður nýttur til vanligu ferðslu av einum ella fleiri ferðslusløgum.

Meðan tað sambært galdandi rætti verður hildið, at herða ábyrgdargrundarlagið sbt. ferðslulógini verður nýtt samsvarandi, hvat viðvíkur spurninginum um egna skyld hjá føraranum av einum motordrivnum akfari, viðvíkjandi endurgjaldi fyri skaðar, sum hava rakt hann sjálfan, so er tað ikki ætlanin, at tað uppskotna objektiva ábyrgdargrundarlagið skal hava týðning fyri metingina av egnari skuld.

Til nr. 8, § 54, stk. 2

Við ásetingini verður skotið upp, viðvíkjandi einum og hvørjum persónskaða, ein linkan av reglunum um egna skyld hjá tí skadda.

Eftir galdandi ásetingum í ferðslulógini um egna skyld, kann endurgjaldið fyri persónskaða, miss av upphaldara og skaða á lutir lækka ella fella burtur, um hin skaddi tilætlað hevur virkað við til skaðan ella av ósketni, eins væl av grovum og lítlum ósketni.

Uppskotna ásetingin kemur í staðin fyri ásetingina í ferðslulógini § 54, stk. 1, 2. pkt. og § 54, stk. 3, viðvíkjandi persónskaða á føraran á einum øðrum motordrivnum akfari.

Orðingin endurgjald fevnir allastaðni í lógini um endurgjald fyri bæði fíggjarligan skaða og samsýning fyri ikki-fíggjarligan skaða eftir § 1 í endurgjaldsábyrgdarlógini.

Broytingin førir við sær, at endurgjaldið fyri persónskaða bert kann lækka ella fella burtur í teimum førum, har hin skaddi tilætlað ella av grovum ósketni hevur virkað við til skaðan.

Súkklandi og gangandi v.m., ið verða skadd í ferðsluóhappi, framt av motordrivnum akfari, vilja sostatt sambært ásetingini fáa fult endurgjald, sjálvt um tey í sambandi við óhappið hava víst munandi ósketni, um enn tað tó ikki kann metast sum sera grovt.

Egin skyld hjá børnum, ið hava handlað í spæli ella kæti, vil bert í serligum førum kunna grundgeva lækking av endurgjaldinum.

Eisini egin skyld hjá ferðafólki og førara er fevnt av ásetingini.

At lata vera við at nýta lógarásetta trygdarútgerð kann ikki metast sum viðvirkan til grovt ósketni og kann sostatt heldur ikki sambært uppskotnu broytingini grundgeva, at endurgjaldið skal lækka ella fella burtur.

Í teimum førum, har skaðin hevur ført við sær, at hin skaddi doyri, er ásetingin galdandi samsvarandi fyri lækking av endurgjaldi til tey eftirsitandi, hvat viðvíkur missi av uppihaldara.

Um so er, at hin skaddi tilætlað hevur virkað við til skaðan, eigur endurgjaldið sum útgangsstøði at fella burtur. Bert har umstøðurnar eru serligar, kann tað í hesi støðuni koma upp á tal at veita tí skadda ella eftirsitandi hjá tí skadda endurgjald, og í so fall, kann tað vera, at endurgjaldið kann verða lækkað.

Er ikki talan um tilætlaða hending, men eina hending, framt av so grovum ósketni av tí skadda, at endurgjaldið eigur at lækka, vil tað eftir metingini vera rímligt, at endurgjaldið sum meginregla í mestan mun verður lækkað við 1/3. Ein slík lutfalsliga føst regla er neyðug, fyri at endurgjaldsspurningurin í størst møguligan mun kann verða avgjördur uttan langdrigin og kostnaðarmikil rættarmál.

Við orðingini av broyttu ásetingini verður gingið út frá, at hon verður nýtt, bæði viðvíkjandi støðum, sum eftir galdandi rætti verða mett eftir reglunum um egna skyld, og viðvíkjandi støðum, sum í dag eru at meta sum góðtøka av váða. Tað snýr seg serliga um koyring hjá førara, sum er ávirkaður av rúsdrekka.

Spurningurin um eyðmerking verður avgjördur sambært teimum vanligu endurgjaldsrættligu reglunum, jb. kapitl 4.2.3.5 í Betænking nr. 1036 frá 1985 om erstatning og forsikring for skader opstået ved benyttelse af motordrevne køretøjer.

Til nr. 8, § 54, stk. 3

Ásetingin, sum bert viðvíkur skaða á lutir, er á hesum øki samsvarandi við galdandi áseting í § 54, stk. 1. Hvat viðvíkur skaða á lutir, kann burturfall ella lækking av endurgjaldi framvegis koma fyri, um hin skaddi hevur handlað við lítlum ósketni.

Orðingin “virkað við til skaðan”, fevnir á sama hátt sum samsvarandi orðing í § 24, stk. 2 í endurgjaldsábyrgdarlógini, um egna skyld og góðtøku av váða.

Til nr. 3, § 54 a

Ásetingin í 54a ber við sær, at objektiva ábyrgdargrundarlagið ikki er galdandi, tá eitt motordrivið akfar hevur volt skaða á annan hátt enn í sambandi við eitt ferðsluóhapp ella við spreinging ella eld, sum stavar frá brennievnisskipanini í akfarinum sbr. § 54, stk. 1.

At endurgjald skal veitast eftir lógarinnar vanligu reglum merkir, at ábyrgdin skal metast eftir culpa-regluni, somuleiðis, at tað er skaddi, sum hevur próvbyrðuna fyri, at talan hevur verið um culpa.

Broytingin svarar til galdandi § 54, stk. 2.

Til nr. 8, § 54 b

Galdandi áseting í ferðslulógini § 54, stk. 3, viðvíkur skaða á førara, eigara ella nýtara av motordrivnum akførum, sum hava verið við í samanbresti, og á lutir hjá teimum.

Reglan um samanbrest verður bert nýtt, har annars ein herd endurgjaldsábyrgd er galdandi fyri bæði ella øll akførini, sum eru blandað í ferðsluóhappið, og er sostatt ikki galdandi fyri eitt akfar, ið koyrir á eitt parkerað akfar, sum ikki er ella beint tá hevur verið í nýtslu.

Uppskotna broytingin av regluni um samanbrest førir við sær, at tað hvat viðvíkur persónskaða, er ein objektív endurgjaldsábyrgd galdandi fyri hitt akfarið, ið er blandað í ferðsluóhappið, at tað er reglan í § 54, stk. 2 um egna skyld, ið verður nýtt í spurninginum um møguliga lækking ella burturfall av førarans endurgjaldsábyrgd.

Hvat viðvíkur skaða á lutir, hevur ásetingin onga broyting við sær í rættarstöðuni í mun til galdandi áseting í § 54, stk. 3. Uppskotið hevur m.a. tað við sær, at førarin, undir hesum eigarin ella nýtarin, tá hesin harumframt er førari, fær fult endurgjald fyri persónskaða, uttan mun til um hann í ítøkiliga førinum eftir vanligari skuldarmeting sjálvur hevur skyldina av samanbrestinum, men tó ikki hevur víst grovt ósketni.

Hinvegin vil skyldan at endurgjalda persónskaða áliggja eigaranum (nýtaranum) av hinum akfarinum, t.e. tryggingarfelagið hjá viðkomandi, sjálvt um førarin á hesum akfarinum eftir vanligari skuldarmeting ikki eisini hevur skyld í samanbrestinum.

Í mun til galdandi áseting í § 54, stk. 3, eru orðini “frá einari síðuni” tikin út. Broytingin er redaktionell, fyri at tryggja, at lógartekstururin meira greitt vísir, at eitt skuldarbýti ofta kemur fyri.

Til nr. 8, § 54 c

Broytingin er redaktionell og ásetingarnar svara til galdandi § 54, stk. 5 og stk. 2.

Til nr. 8, § 55

Sambært uppskotinum í § 55, stk. 1, skulu endurgjaldskrøv fyri skaðar, ið motordrivin akfør hava verið orsök til, verða fevnd av eini trygging í einum ábyrgdartryggingarfelag, ið hevur loyvi frá Tryggingareftirlitinum at reka tryggingarvirksemi. Á heimasíðuni hjá Tryggingareftirlitinum er eitt yvirlit yvir feløg, ið hava loyvi at reka tryggingarvirksemi.

Skotið verður upp, at øll tryggingarfeløg, ið tekna ábyrgdartryggingar fyri motordrivin akfør her á landi, skulu vera limir í Dansk Forening for International Motorkøretøjsforsikring (DFIM). Føroya landsstýri gjørdi í 1982 avtalu við Assurandør Societet í Danmark og seinni DFIM um, at føroysk akfør skuldu vera umfatað av skipanini. Í dag eru tvey tryggingarfeløg knýtt at skipanini. Eftir galdandi áseting í § 55, stk. 1, í ferðslulógini skal tryggingin endurgjalda fyri persónskaða upp til 50 mió. kr. og fyri skaða á lutir upp til 10 mió. kr. fyri skaða av hvørjum einstøkum

skaðatilburði. Tryggingarupphæddirnar verða javnaðar hvönn 1. januar í mun til prístalið tann 1. januar 1987, men í veruleikanum eru tær ongantið javnaðar.

Sambært § 105, stk. 2 í donsku ferðslulógini eru upphæddirnar í Danmark fyri endurgjald fyri persónskaða eisini upp til 50 mió. kr. og fyri skaða á lutir upp til 10 mió. kr., men sambært stk. 3, verða tær javnaðar hvönn 1. januar við 2%. Seinasta javning er pr. 1. januar 2015, sbt. Justitsministeriets bkg. nr. 1396 frá 15. december 2014, har upphæddin fyri endurgjald fyri persónskaða ella miss av upphaldara er upp til 114 mió. kr. og fyri skaða á lutir upp til 23 mió. kr.

Sambært uppskotinum verður endurgjaldið í § 55, stk. 2 fyri hópskaðar hækkaðar til 114 mió. kr. fyri persónskaða ella miss av upphaldara og til 23 mió. kr. fyri skaða á lutir, fyri skaða av hvørjum einstakum skaðatilburði, tá talan er um hópskaðar. Upphæddin svarar til tað sum pr. 1. januar 2015 er galdandi í Danmark.

Samstundis verður skotið upp í stk. 3, at tær í § 55, stk. 2, nevndu upphæddir verða javnaðar hvönn 1. januar við 2%. Javningin í stk. 3 svarar til javningina í § 15 í endurgjaldsábyrgdarlógini. Javningin er bæði galdandi fyri endurgjald fyri persónskaða og skaða á lutir.

Til nr. 8, § 55 a

Broytingin er redaktionell.

Til nr. 8, § 55 b

Broytingin er redaktionell.

Til nr. 8, § 55 c

Eftir galdandi § 55, stk. 5 í ferðslulógini hevur tað tryggingarfelag, ið hevur teknað lógarálagda ábyrgdartrygging fyri eitt motordrivið akfar, aftursókn (regress) móti einum og hvørjum, ið eftir § 54 ábyrgdast fyri skaðanum og sum hevur framt skaðan við vilja ella av grovum ósketni.

Uppskotna broytingin í § 55 c, stk. 2, førir við sær, at tann løgliga aftursóknin verður strikað, og at í staðin kemur ein avmarking av móguleikanum hjá tryggingarfelagnum at avtala aftursókn við ábyrgdaran. Er tryggingartilburðurin komin fyri av ósketni, ið ikki kann eyðmerkjast sum stórt fyrilítarloysi, kann tað sambært uppskotinum ikki við gildi verða avtalað, at tryggingarfelagið skal hava aftursókn.

Við tí uppskotnu broytingini í § 55 c, stk. 2, er miðað eftir, at tryggingarfeløgini ikki samsvarandi avtalunum um aftursókn, royna at gjøgnumføra aftursókn í størri mun, enn tað vil vera loyvt aftursókn eftir galdandi áseting í ferðslulógini um løgliga aftursókn.

Givið er, at tað í sambandi við uppskotnu ásetingina um aftursókn, ikki er givin dómsvaldinum nøkur atgongd at avmarka aftursóknina til eina ávísa upphædd, men hetta verður mettt ikki at fáa nakran veruligan týðning, tí roknað verður við, at tryggingarfeløgini bert fremja aftursókn, tá serligar grundir eru fyri tí og væntast kann, at tað er fíggarligur fulnaður við at fremja aftursókn.

Er skaðin framdur tilætlað, hevur tryggingarfelagið vanliga fulla aftursókn móti skaðavoldaranum, sbt. § 18, stk. 1 í tryggingaravtalulógini.

Uppskotna broytingin snýr seg bert um aftursókn orsakað av skaða, framdur av ósketni og hevur ikki týðning fyri møguleikan hjá tryggingarfeløgum í øðrum førum at fremja aftursókn móti skaðavoldaranum. Ásetingin samsvarar annars við galdandi áseting í § 55, stk. 2 og 5.

Til nr. 8, § 55 d

Sambært uppskotinum í § 55 d, stk. 1, verða motordrivin akfør, ið eru ogn hjá ríkismyndugleikum, undantikin tryggingarskyldu sbt. § 54. Talan er t.d. um akfør hjá løgregluni í Føroyum, ið eru ogn hjá ríkismyndugleikanum, Føroya Landfúta, og sum eru sjálvtryggjað.

Í stk. 2 er heimilað landsstýrismanninum at áseta reglur um undantøku av tryggingarskyldu fyri motordrivin akfør, ið hoyra til fremmand lond ella altjóða felagsskapir. Talan er um akfør hjá útlenskum stjórnarumboðum, ið hava sendiharratign her á landi, akfør hjá útlenskum sendistovum og stovnum, ið samstarva á stjórnarligum støði og akfør hjá altjóða felagsskapum.

Til nr. 8, §§ 56 - 56 d

Broytingin er redaktionell.

Talan er um øðrvísi uppseting av verandi § 55 a og § 56, stk. 1-9.

Til nr. 8, § 57

Ásetingarnar í kapitli 6 um endurgjald og tryggingar verða ikki nýttar í sambandi við ábyrgdina hjá flutningsførara, um henda er fevnd av lóg um flutningssáttmálar í sambandi við altjóða flutning eftir vegi, “Lovbekendtgørelse nr. 602 af 9. september 1986 om fragtafter ved international vejtransport”.

Til nr. 9, § 64 k

Skotið verður upp í § 64 k, stk. 1, nr. 1, at fyri útgávu av koyrikorti til allar koyrikortbólkar verður goldið 250 kr. fyri framleiðslu og útgávu av sjálvum koyrikortinum, umframt gjaldið fyri koyriroyndina sbt. § 64 i, sum t.d. fyri vanligan bil er 550 kr.

Tó verður bert goldið 150 kr. fyri framleiðslu og útgávu av koyrikorti til lítið prutl fyri persónar, sum eru undir 18 ár, sbt. stk. 1, nr. 2. Fyri endurrit og endurnýggjan av koyrikorti er gjaldið tað sama sum í dag, nevniliga 250 kr., tó 150 kr. fyri endurnýggjan av koyrikorti hjá umsøkjarum, sum hava fyllt 70 ár og hjá persónum, har koyrikortið er tíðaravmarkað av heilsuligum ávum.

Sbt. stk. 2 verður bert eitt gjald goldið, um fleiri enn ein koyrikortsbólkur verða útgivnir ella endurnýggjaðir samstundis.

Sum er vera um 3.000 koyrikort árliga útgivin og endurnýggjað, men roknað verður við, at sum frá líður fer hetta tal at hækkað, við tað at fyrisitingarliga gildistíðin á koyrikortum, sbt. løgtingslóg nr. 72 frá 19. mai 2014, varð sett til 15 ár, har tað áður var galdandi til 70 ára aldur. Eftir ætlan verður nýggja koyrikortið tikið í nýtslu í seinna hálvári í 2015.

Til § 2, Gildiskomuásetingar

Skotið verður upp sbt. stk. 1, at § 1, nr. 6, 7 og 8 koma í gildi 1. juli 2015 og at nýggju ásetingarnar skulu hava virknað fyri skaðar, sum koma fyri, eftir at lógin kom í gildi.

Rættarvirknaðirnir av skaðum, sum komu fyri áðrenn lógin kom í gildi, skulu metast samsvarandi higartil galdandi ásetingum. Uppskotið hevur sostatt ikki afturvirkandi gildi.

Sbt. stk. 2 kemur § 1, nr. 9 – gjøld fyri koyrikort – í gildi 1. august 2015.

Sbt. stk. 3 ásetir landsstýrismaðurin í kunngerð, nær § 1, nr. 1-5 koma í gildi.

Til § 3, skiftisreglur

Skiftisreglurnar í stk. 1 føra við sær, at tær hækkaðu tryggingarupphæddirnar fyri lógarásettu ábyrgdartryggingina bert verða nýttar, hvat viðvíkur skaðum, ið eru komnir fyri, eftir at lógin kom í gildi.

Broytingin av ásetingunum um endurgjald og trygging skal eftir stk. 2 galda uttan mun til, hvat ið er ásett um endurgjalds- og tryggingarviðurskifti í teimum eldru tryggingarskjølunum fyri lógaráløgdu ábyrgdartryggingina. Av fyrisitingarligum ávum verður skotið upp, at tørvur ikki er á at átekna tryggingarskjølini hesum viðvíkjandi.

Uppskotnu broytingarnar av ásetingunum um endurgjald og trygging fara væntandi at føra við sær eina ávísa hækking av tryggingargjöldunum fyri tær lógaráløgdu ábyrgdartryggingarnar.

Vanliga skulu hækkingar fráboðast tryggingartakaranum, soleiðis at hesin kann taka støðu til, um tryggingin møguliga skal flytast til annað felag. Tey atlit, ið eru aftan fyri reglurnar um fráboðan av hækkingum av tryggingargjöldum, gera seg ikki í sama mun galdandi í sambandi við tær hækkingar, ið bert eru ein fylgja av lógarbroytingini, og sum tí mugu væntast at føra við sær hækking av tryggingargjöldunum.

Harafturímóti vil ein fráboðan av hesi hækking frammanundan uppkravinum av tryggingargjöldunum føra við sær ávísar fyrisitingarligar kostnaðir.

Við støði í hesum verður skotið upp, at tryggingarfeløgini, uttan at geva gætur tað í tryggingaravtaluni ásettu fráboðan, kunnu fremja eina hækking av tryggingargjöldunum, sum einans er grundað á broytingina av tryggingarviðurskiftunum, sum er ein fylgja av lógarbroytingini.

Hækking í tryggingargjöldunum eftir hesi áseting kann bert verða framd eina ferð. Vísir tað seg seinni, at hækkingin var ov lítil, má ein møgulig nýggj hækking fráboðast á vanligan hátt.

Johan Dahl,
landsstýrismaður

/Björgfríð Ludvig
aðalstjóri